

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. c)

Istorie

Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Avansul rapid al statului otoman în Peninsula Balcanică a creat [...] o amenințare pentru Țara Românească. Mircea cel Bătrân a reacționat luând sub autoritatea sa țara despotului Dobrotici, Dobrogea, și trimițând un corp de oaste pentru a-l sprijini pe Lazăr al Serbiei în bătălia de la Kossovopolje (1389) încheiată cu înfrângerea forțelor creștine. Scurt timp după biruință, noul sultan, Baiazid (fiul lui Murad), s-a angajat în operațiuni militare în Anatolia, astfel că replica otomană la acțiunile lui Mircea a fost dată de unul din comandanții otomani, Firuz bei, care a efectuat o incursiune de pradă [...] în Țara Românească.

Atacul otoman l-a găsit pe domnul Țării Românești în raporturi tensionate cu regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, din cauza diferendului mai vechi privind Banatul de Severin. Pentru a contracara amenințarea ungară, Mircea cel Bătrân a intrat în legătură - prin intermediul domnului Moldovei, Petru Mușat - cu regele Vladislav Jagello al Poloniei și a încheiat o alianță (1389), reînnoită în 1390 și 1391. Prezența otomană la Dunăre impunea însă cooperarea dintre Țara Românească și Ungaria. [...] Pentru a-și consolida poziția, în perspectiva iminentei invazii otomane, Mircea a încheiat un tratat cu Sigismund de Luxemburg (Brașov, 7 martie 1395) privind modalitatea de cooperare militară împotriva turcilor.” (F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „[Iancu de Hunedoara] luase parte la lupta de la Semendria din 1437, la luptele de la Dunăre, din 1441, cu pașa Isak, în jurul Belgradului. Se ciocnise cu Mezed pașa la Sântimbru (18 martie 1442) și repurtase [...] o strălucită biruință asupra lui. În toamna aceluiași an, distrusese la Poarta de Fier un detașament turcesc [...] și sfărâmasese, pe Ialomița, în Țara Românească, grosul armatei dușmane, luându-i o pradă ușoară [...]. Încurajat de aceste succese, întreprinsese marea expediție din 1443 care a dus armatele creștine până dincolo de Sofia, în inima Balcanilor. În cursul ei, avusese mai multe biruințe, luând mii de prizonieri și o sumă de steaguri. O mențione deosebită merită, în această expediție, luptele din jurul Nișului [...] precum și cele de la trecătoarea Kunovița, în timpul retragerii, între Sofia și Niș (5 ianuarie 1444). Din nefericire, a doua mare expediție, din toamna anului 1444, care trebuia să ducă la izgonirea turcilor din Europa și la ocuparea Constantinopolului, se isprăvi în chip tragic, în vecinătatea orașului Varna. [...] Nici în 1445, cu prilejul expediției pe Dunăre, nu se putu ajunge la un rezultat general apreciabil.”

(C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lupta precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la „expediția” din 1443. **2 puncte**
3. Menționați câte un conducător politic din spațiul românesc la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că lupta creștinilor are drept scop alungarea otomanilor din Europa. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la acțiunile diplomatice la care participă românii în a doua jumătate a secolului al XV-lea. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul românesc extracarpatic în secolul al XVI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Evenimentele care aveau loc în vestul Europei [...] i-au îndemnat pe intelectualii români să treacă la acțiune. La începutul lunii aprilie, boierii și reprezentanții orășenilor au organizat la Iași o întâlnire, în scopul de a denunța despotismul. [...] Erau hotărâți să limiteze puterile domnului Moldovei, Mihail Sturdza [...] fără intenția de a răsturna structurile politice și sociale existente [...]. Sturdza răspunse prin forță revendicării lor și, după scurte ciocniri, mulți dintre revoluționarii de frunte au fost exilați.

În Țara Românească, [...] în luna martie, C. A. Rosetti [...] și Ion Ghica [...], printre alții, au format un comitet revoluționar însărcinat cu organizarea unei revolte armate. Nicolae Bălcescu, exponent al spiritului revoluționar în rândurile studențimii române de la Paris, s-a alăturat comitetului în aprilie. În data de 9/21 iunie 1848, la Islaz [...] membrii comitetului și-au pus planul în aplicare. [...] S-a dat citire unei *Proclamații* în care se prezenta programul revoluției. [...] Comitetul revoluționar își exprima intenția de a respecta toate tratatele în vigoare cu Imperiul Otoman, dar nu-și putea disimula ostilitatea față de Rusia, cerând să se pună capăt regimului instituit de *Regulamentele Organice*. În continuare, comitetul enumera principiile pe care își propunea să le promoveze în așezarea principatului pe un nou făgaș: egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor, împărțirea echitabilă a datoriilor publice prin impozit în raport cu veniturile, larga participare la viața politică prin vot universal, libertatea presei, a cuvântului și a întrunirilor, abolirea sistemului de *clacă* prin despăgubirea moșierilor, extinderea sistemului educațional printr-un învățământ gratuit și egal pentru toți cetățenii [...], desființarea tuturor rangurilor și titlurilor nobiliare și alegerea domnilor pe termen de cinci ani, din toate categoriile sociale. [...]

Principalul teatru de acțiune a fost orașul București, unde revoluția a început la 11/23 iunie [...]. Străzile erau pline de oameni, cărora li se distribuiau copii ale *Proclamației* de la Islaz. Domnitorul Gheorghe Bibescu nu a opus niciun fel de rezistență și a acceptat imediat să semneze *Proclamația* ce urma să fie folosită, temporar, drept constituție; totodată, a recunoscut noul cabinet ministerial. Dar, în realitate, el nu a simpatizat cu aceste reforme, iar la 13/25 iunie a abdicat și a fugit la Brașov.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un document cu rol de constituție, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați un membru al comitetului revoluționar și atitudinea acestui organism față de o mare putere, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile din Moldova. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la principiile propuse de comitetul revoluționar din Țara Românească, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România participă la relațiile internaționale prin implicarea în „criza orientală”. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român în perioada postbelică, având în vedere:

- menționarea a două măsuri adoptate pe plan intern în România, în perioada stalinismului și precizarea unei asemănări între acestea;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la implicarea României în *Războiul Rece*, în etapa stalinismului;
- menționarea a două caracteristici ale național-comunismului din România;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția politică a României la sfârșitul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.